

SADRŽAJ

1. Tehnički opis
2. Koncept
3. Situacija_postojeće stanje 1:500
4. Situacija_novoprojektovano stanje 1:500
5. Situacija_novoprojektovano stanje 1:200
6. Situacija_novoprojektovano stanje na geodetskoj podlozi 1:200
7. Situacija_novoprojektovano stanje 1:100
8. Presjek / Izgled zapad 1:100
9. Presjek / izgled istok 1:100
10. Presjek / Izgled sjever 1:100
11. Presjek / Izgled jug 1:100
12. Zelenilo 1:250
13. Hodne linije i podna obloga 1:250
14. Rasvjela i urbani mobilijar 1:250
15. Detalji 1:50
16. Trodimenzionalni prikaz 1
17. Trodimenzionalni prikaz 2
18. Trodimenzionalni prikaz 3
19. Trodimenzionalni prikaz 4
20. Trodimenzionalni prikaz 5
21. Trodimenzionalni prikaz 6
22. Trodimenzionalni prikaz 7

TEHNIČKI OPIS

Lokacija

Na predmetnoj lokaciji koja se nalazi između ulice Hamze Hurne sa zapadne strane i Koševskog potoka sa istočne strane isprojektovano je spomen obilježje civilnim žrtvama rata grada - Kantona Sarajevo '92 - '95. g. Spomen obilježje svojim gabaritom i dispozicijom ne predstavlja smetnju za kolski i pješački saobraćaj.

Sastoјi se iz prstenova (latice) različnih prečnika i visina. Visina najvišeg segmenta spomen obilježja iznosi 6,9 metara. Spomen obilježju se može pristupiti sa svih postojećih pristupnih tlački. Volumeni su raspoređeni na način da posjedoc/prolaznik u svakom trenutku može neometano komunicirati. Staza za slijepa lica se zadržava. Novoprojektovanim rješenjem nisu stvorene fizičke barjere koje bi predstavljale problem za osobe sa invaliditetom. Sva postojeća stabla su zadržana. Travnata površina se uklanja. Predloženo konkursno rješenje djelomično izlazi iz granica obuhvata jer pokušava prostor cijelog ovog sagledati i na taj način ponuditi što sveobuhvatnije rješenje i nadograditi projektni zadatak. Također, predloženo rješenje može da ostane i funkcioniši unutar obuhvata uz uklanjanja elemenata na južnoj strani.

Predmjer i predračun

PREDMJER I PREDRAČUN	JM	POVRŠINA	CIJENA
1 Pripremni radovi Skidanje površinskog sloja humusa i asfaltirane površine debljine 20 cm sa odvozom na deponiju.	m ³	175,0 m ³	7,800.00 km
2 Elektro radovi Nabavka i ugradnja potrebne elektro instalacije i rasvjetnih tijela.	kom	21	21,500.00 km
3 Radovi sa korenčelikom Nabavka, rezanje, varenje, preloniranje, savijanje i ugradnja korenčelika.	m ²	163,2 m ²	189,800.00 km
4 Radovi sa betonom Betoniranje lako armirane "češljane" betonske podlage sa ugradnjom korenčelik flah traka.	m ³	175,0 m ³	48,750.00 km
5 Radovi sa betonom Betoniranje lako armiranih klupa i postamenta sa natpisom tehnikom "češljano" belona	kom	11	21,500.00 km
UKUPNO SVI RADOVI			289,350.00 km

Parterni rješenje

Projektom se predviđa izvođenje "češljane" lako armirane belonske površine. Pomenuta površina se izvodi u vidu korenčelik prstenova koji prave prekid u betoniranju. Smjer "češljivanja" belona je različit u svakom prslenu i na taj način se razbija jednolična obrada podne površine. Predložena podloga ne zahtijeva posebno održavanje. Na mjestima gdje postoji slabla se također formiraju prstenovi prečnika 1,5 metara gdje je unutrašnjost prstena zatravljena.

Konstrukcija i materijali

Osnovnu konstrukciju čine ljske izvedene od korenčelika debljine 8 milimetara. Ljske centralnog dijela spomen obilježja su ankerisane u belonsku podlogu. Manje ljske unutar kojih se nalaze klupe su pričvršćene za klupe i od poda su podignute za 10 centimetara. Ljske se uvek postavljaju okomit u odnosu na ravnu belonsku podlogu što uveliko olakšava proizvodnju i montažu, dok se sa gornje i bočnih strana zasljećaju pod uglovom što doprinosi dinamici skulpture. Imena, prezime, godina rođenja i sl. se perforiraju sa unutrašnje strane centralnog dijela spomen obilježja. Urbani mobili koji je formiran unutar "latice" se izvodi u lako armiranom "češljanim" belonu. Postament sa priklađnim tekstom je također izведен u lako armiranom "češljanim" belonu.

Osvjetljenje

Novoprojektovano spomen obilježje je osvjetljeno pomoću LED traka. U centralnom dijelu spomen obilježja led traka se postavlja u pod uz unutrašnji rub ljske i na taj način osvjetljava unutrašnju stranu ljske. Sličan princip je primjenjen i na "laticama" sa integrisanim klurom gdje se osvjetljenje postavlja između "latice" i klupe i ponovo osvjetljava unutrašnju stranu. Na ovaj način se elektrno naglašava struktura spomen obilježja.

KONCEPT

Glavna težnja rješenja je da na simboličan način prenese težinu stradanja civilnog stanovništva grada Sarajeva i Kantona Sarajevo od 1992. do 1995. godine. Jasno je da se radi o periodu koji nije lako pojmiti, shvatiti, racionalno sagledati i ponuditi rješenje koje dočarava svi palju i stradanje kroz koje su prošli stanovnici grada. Kroz analize i istraživanja koncept rješenja svoju snagu crpi iz "Sarajevske ruže" i pretvara se u logičan nastavak priče o "Sarajevskim ružama". Dokumentarno-historijska i simbolička vrijednost "Sarajevskih ruža" je prepoznata i iste čine vrijedno kulturno-historijsko nasljeđe grada Sarajeva. Svojevrstan su podsjećnik na opsadu i svakodnevno stradanje građana. Tokom opsade Sarajeva, od 1992. do 1995. godine, na grad je pao na desetine hiljada granata, koje su ostavile duboko urezane tragove u tlo grada. Pojavljuju se lako što su krateri u asfaltu i pločnicima nastali granatiranjem grada. Nakon rata popunjeni su masom crvene boje. Simbolично su nazvane "Sarajevske ruže", jer su podsjećale na ružu ulgurnutih latica, simbolizirajući proliven krv nevinih civila, onih kojih su gubili živote čekajući u redu za vodu, bezbržno se igrali...

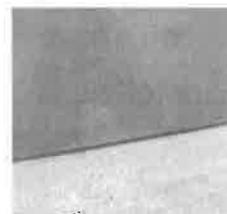
Također smo svjedoci da "Sarajevske ruže" iz dana u dan nestaju što zbog zuba vremena lako i zbog razvoja grada. Uzimajući u obzir sve ranije napisano, ideja da se koncept rješenja temelji na "Sarajevskim ružama" se čini kao logičan nastavak iste priče. Novoprojektovani spomenik na ovaj način odaje počast civilnim žrtvama, urezujući njihova imena u spomen obilježje ali također čuva od zaborava i autentična mjesla stradanja civilnog stanovništva.

SIMBOL KRUGA

Namjena, spomen obilježje, poziva na aktivaciju svih čula kod projektovanja jer se radi o posebnoj kategoriji objekata kojih nose snažnu poruku, bude jake emocije i čuvaju historiju od zaborava. Kroz rad na razvoju koncepcija iskrstalizira se simbol kruga. Radom na konceptu i stilizacijom "Sarajevske ruže" simbol kruga je prilagođen kako dvodimenzionalno lako i trodimenzionalno. Upravo simbol kruga predstavlja jednakost, ravnopravnost i beskonačnost (stradanje, vječna borba, otpor i ustrajnost). Simbol kruga postaje spona između lokacije, namjene i poruke koju ovo spomen obilježje teži da prenese. Kao što geometrija kruga nema ni početak ni kraj, tako se u pojedinim trenucima dolmala agonija i stradanje civilnog stanovništva.

MATERIJAL

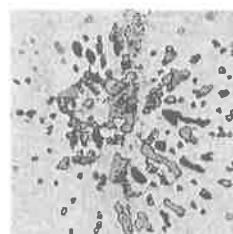

Novoprojektovano rješenje kao glavni materijal koristi korenčiček. Zbog svoje pojavnosti i boje koji u sebi nose skriveni poruke, korenčiček je logičan izbor materijala. Patinirani čelik lako može da vrati slike barikada, zapaljenih automobila i tramvaja u gradu. Patiniranje i korodiranje na novu betonsku podlogu i popunjavanje fuga crvenom bojom (korozijom) se može polstovljeli sa krvarenjem i stradanjem i na taj način spomen obilježje dobiva interaktivni karakter.

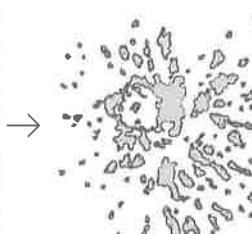
SIMBOL RUŽE

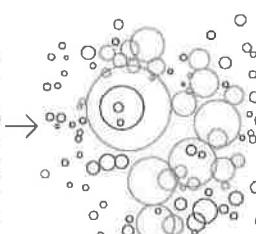
Pored inspiracije koju rješenje crpi iz "Sarajevskih ruža", crvena ruža je prije svega simbol ljubavi prema osobama do kojih nam je stalo. Ova simbolika novoprojektovanom rješenju koje je trodimenzionalna interpretacija "Sarajevske ruže" daje dodatno na vrijednosti s obzirom na to da se radi o spomen obilježju poginulim civilima. Olgnute latice ruže simboliziraju stradanje i gubitak najmilijih i u ovom rješenju su prevorene u dijelove spomen obilježja sa klupama za sjedenje gdje posjetioc ili i prolaznici mogu napraviti predah i sagledati spomenik i upoznati se sa temeljkom istog.

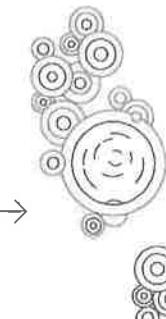
Sarajevska ruža

Geometrija

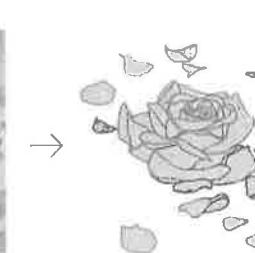
Stilizacija geometrije

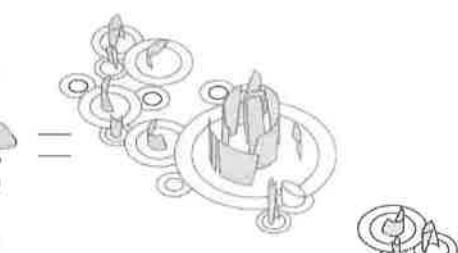
Dvodimenzionalno rješenje na predmetnoj lokaciji

Ruža

Geometrija

Rješenje - spoj dvodimenzionalne i trodimenzionalne geometrije na predmetnoj lokaciji

SITUACIJA_novoprojektovano stanje
RAZMJERA 1:500

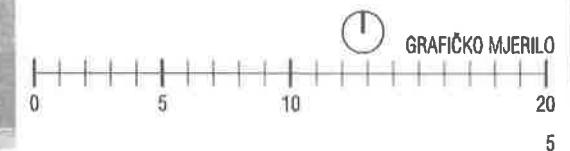

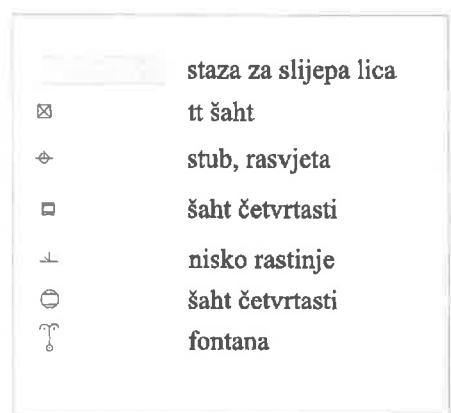
GRAFIČKO MJERILO

0 5 10 20 50

SITUACIJA_novoprojektovano stanje
RAZMJERA 1:200

staza za slijepa lica
tt šaht
stub, rasvjeta
šaht četvrtasti
nisko rastinje
šaht četvrtasti
fontana

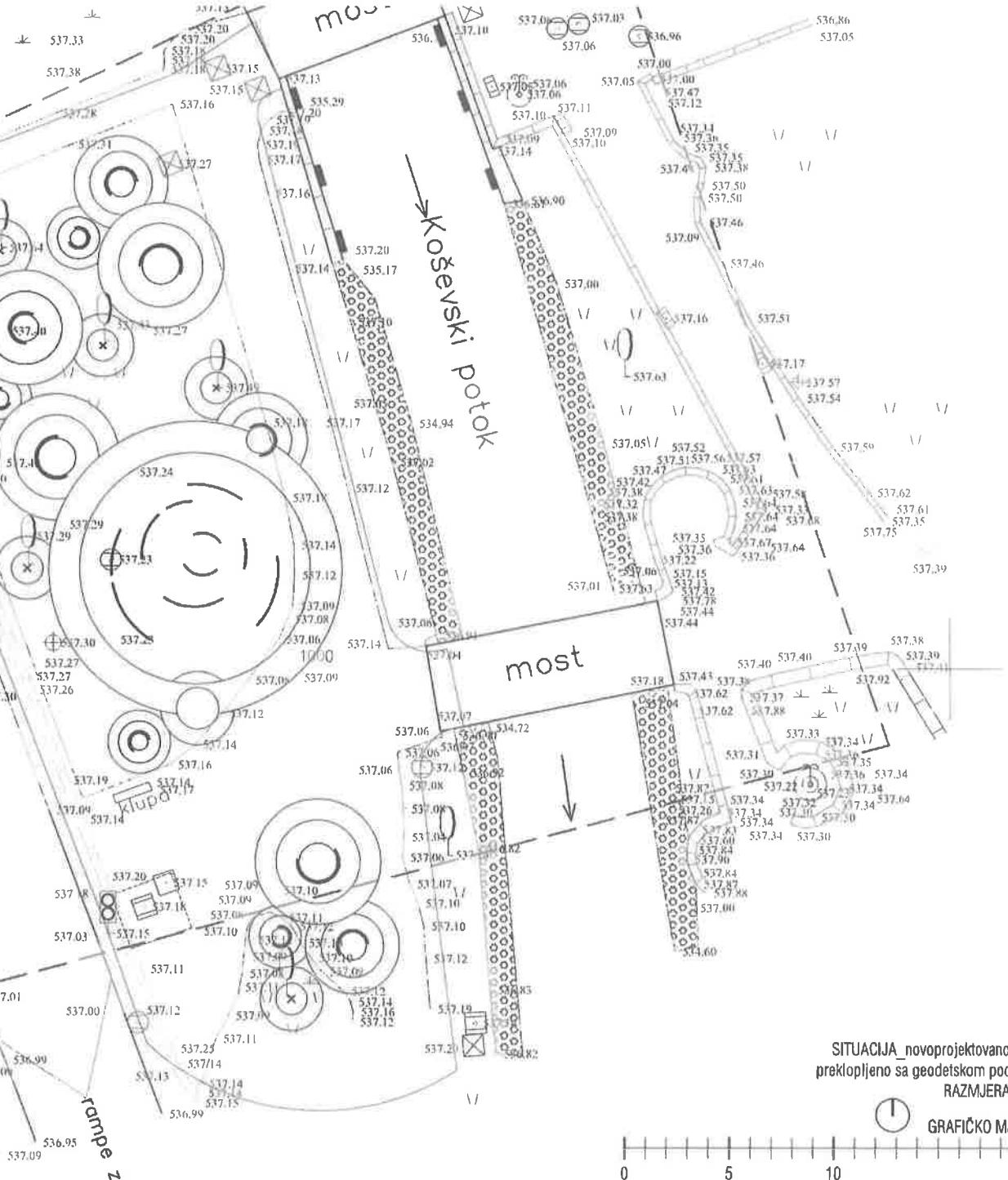
radovi na rekonstrukciju
pruge
tramvajske

ulica Hanze Hume

rampne za

Koševoški potok

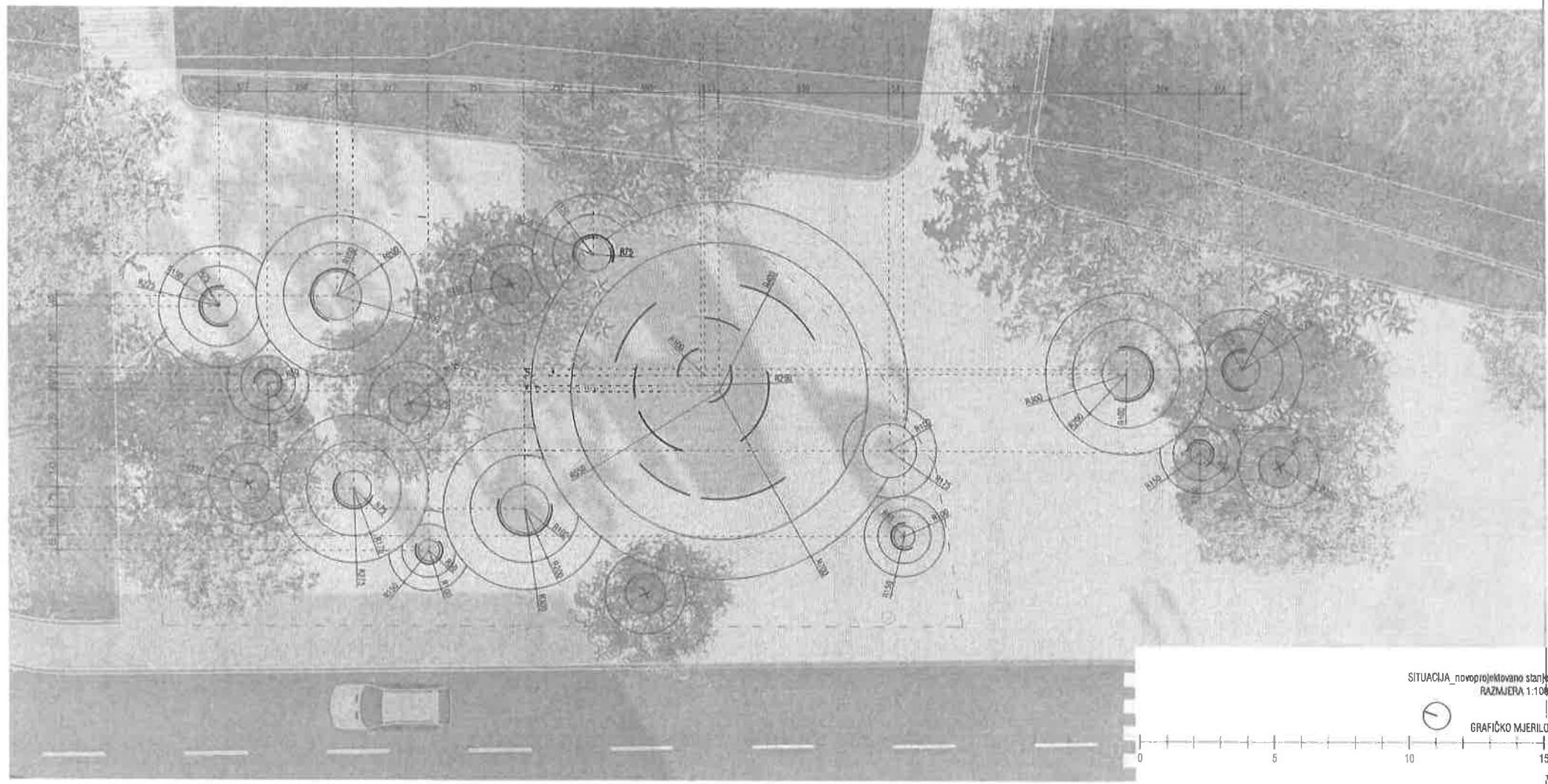
most

SITUACIJA_novoprojektovano stanje
preklopljeno sa geodetskom podlogom
RAZMJERA 1:200

GRAFIČKO MJERILO

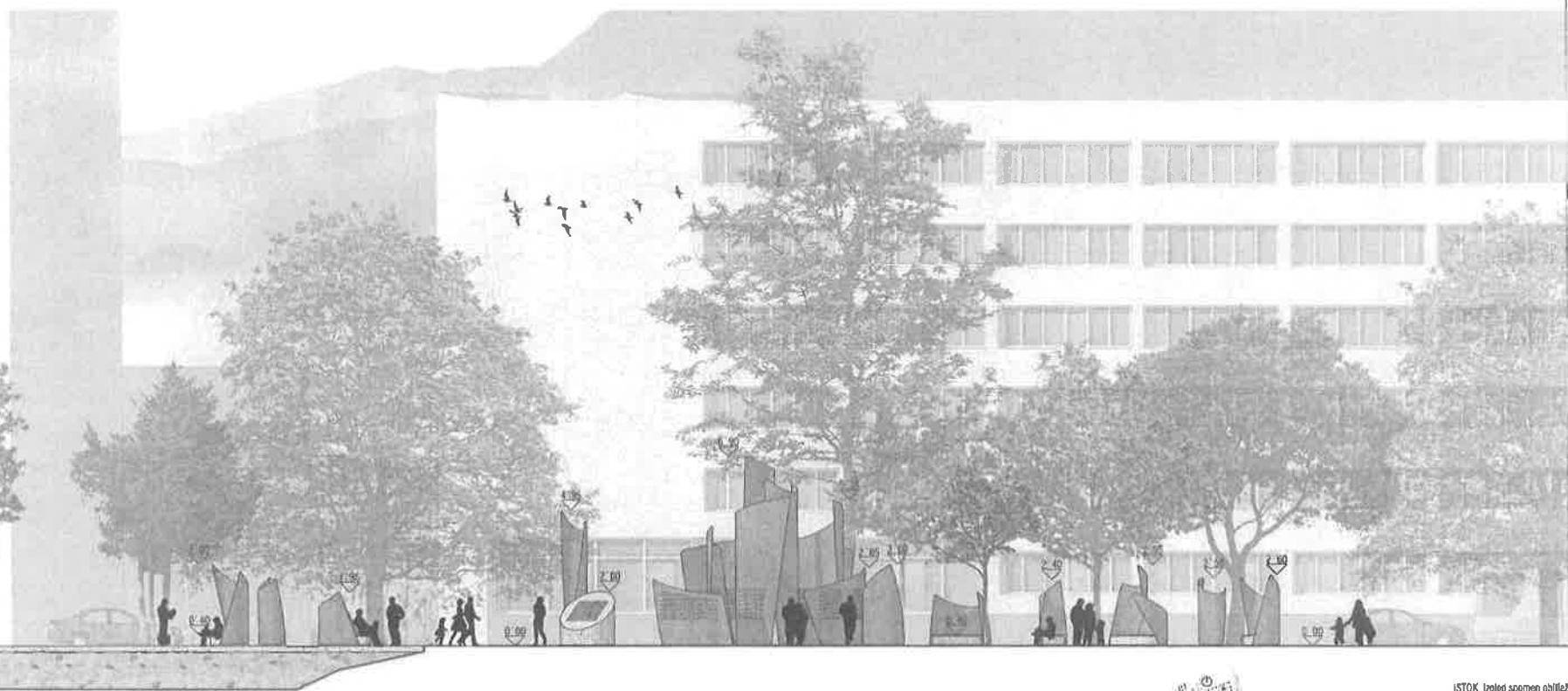

ZAPAD_izgled spomen obilježja
RAZMAJERA 1:100

PROJEKT: TROJSTRUKI POKAZATELJ MESTA - KONTAKTNA MESTA

ISTOK_ Izgled spomen obilježja
RAZMJERA 1:100

GRAFIČKO MJERILO

SJEVER_Izgled spomen obilježja
RAZMERA 1:100

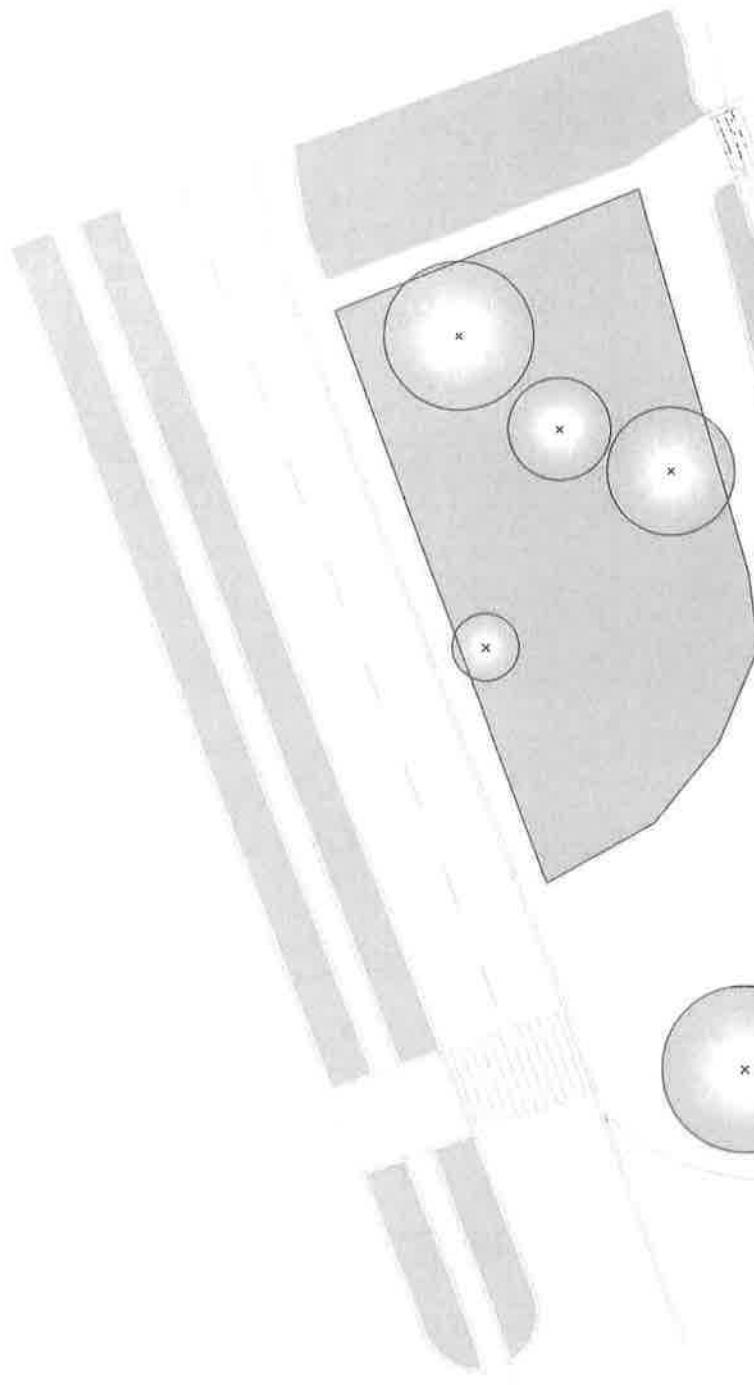

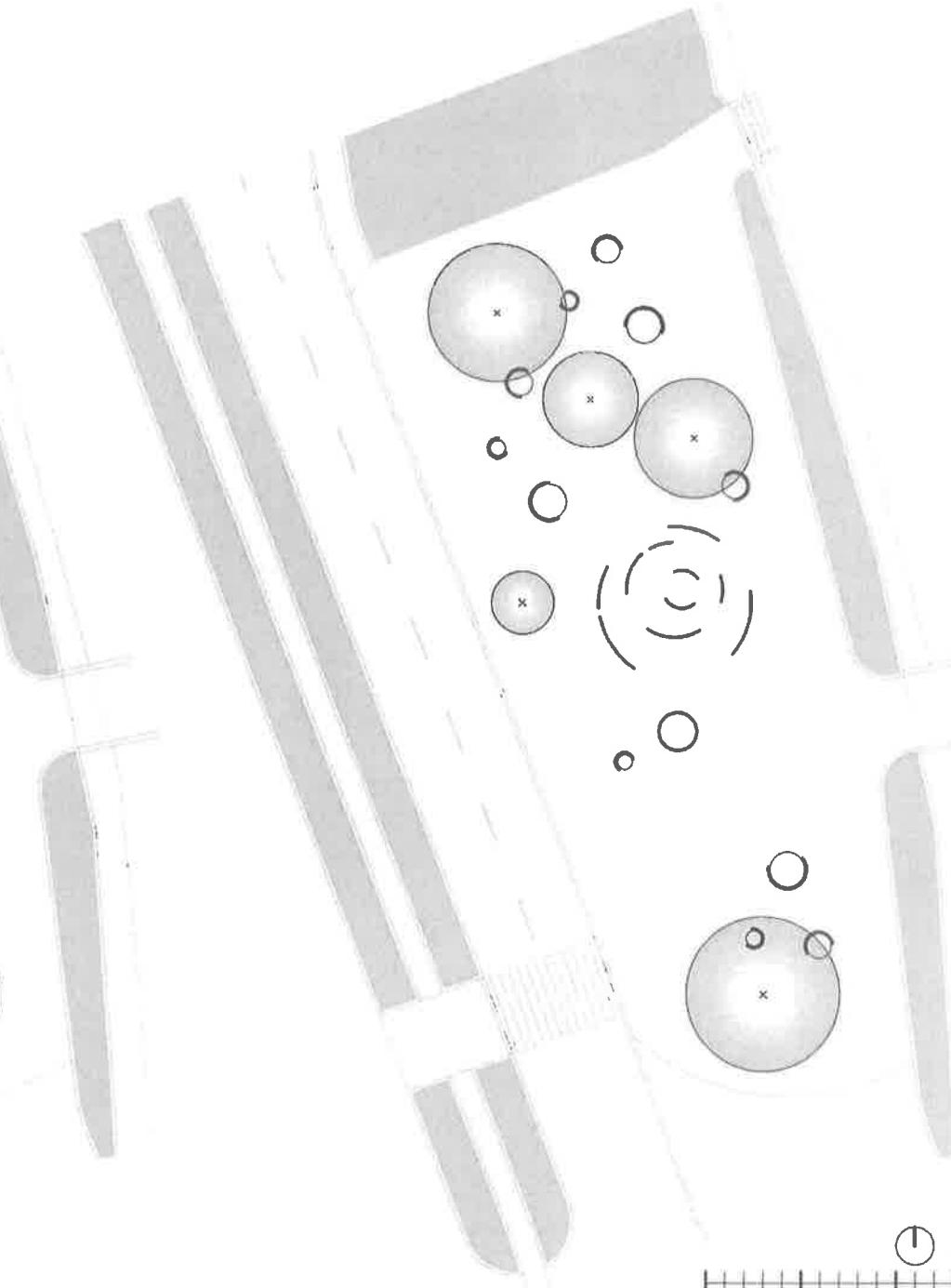
JUG Izgled sportske obilježja
RAZMJERA 1:100

GRAFIČKO MJEJLID

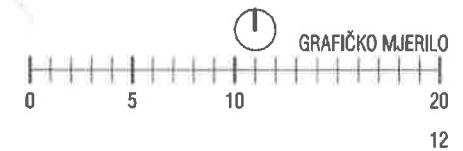

ZELENILO_POSTOJEĆE STANJE

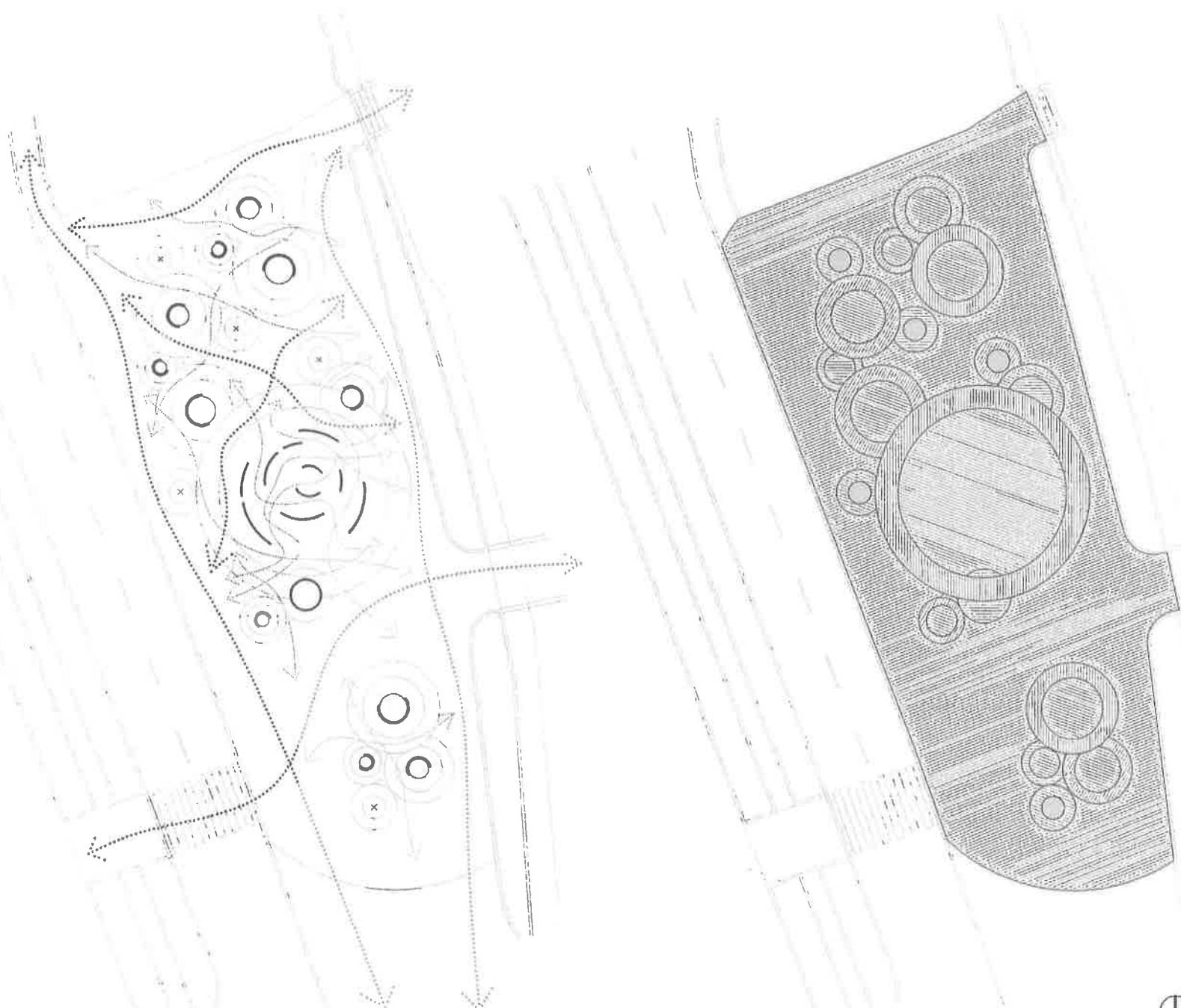

ZELENILO_NOVOPROJEKTOVANO STANJE

RAZMJERA 1:250

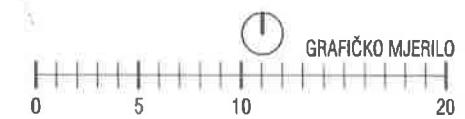
GRAFIČKO MJERILO

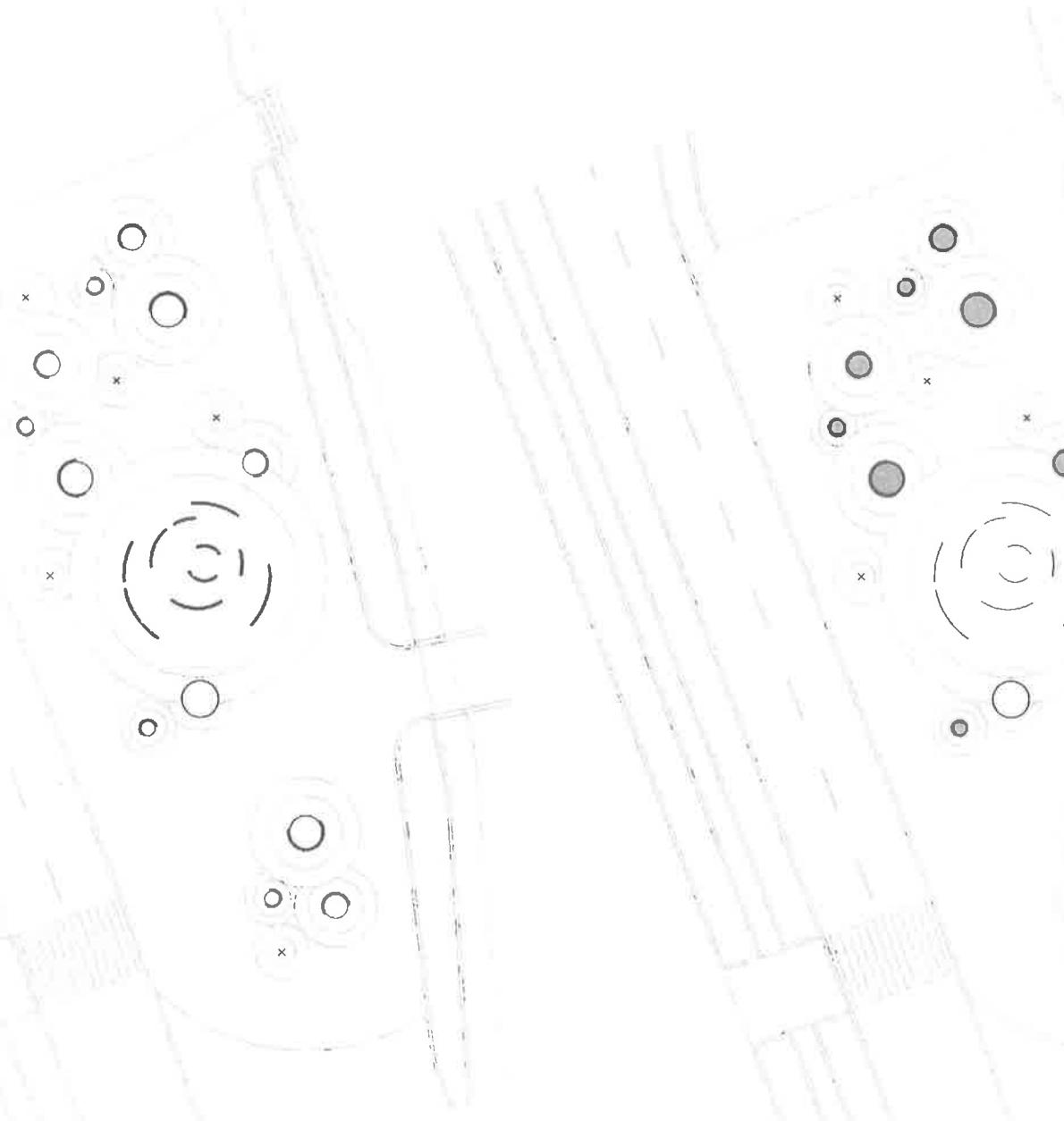
HODNE LINIJE

SHEMA PODA

RAZMJERA 1:250

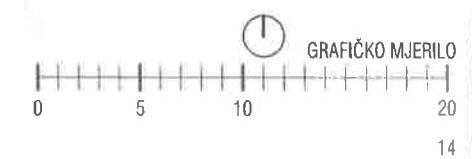

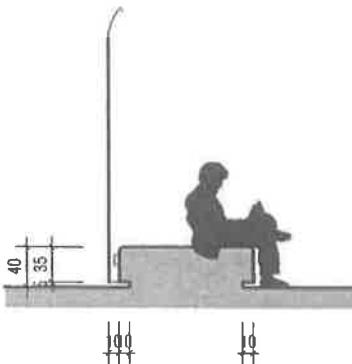
LED RASVJETA

MOBILJAR_KLUPE

RAZMJERA 1:250

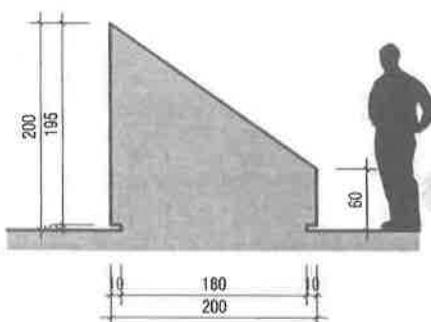

Detalj klupa i "latice" sa osvjetljenjem_1:50

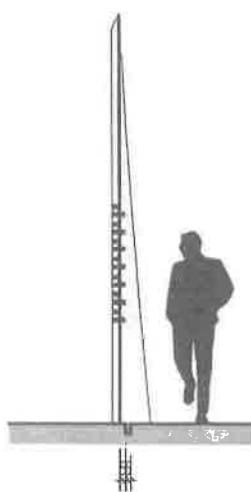
Izgled "češljjanog" betona

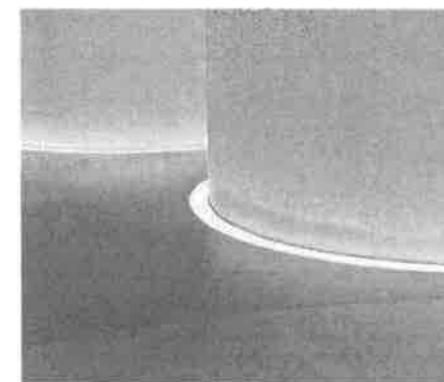
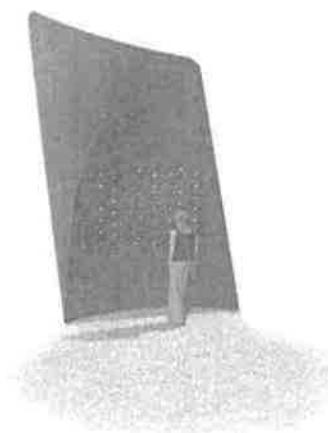
Detalj postamenta sa priklađnim natpisom_1:50

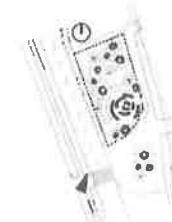
Izgled prorézanog teksta na korton čeliku

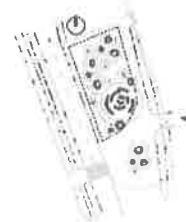
Detalj centralnog dijela spomen obilježja sa natpisima i osvjetljenjem_1:50

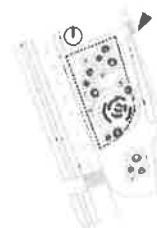
Izgled LED rasvjete na korton čeliku

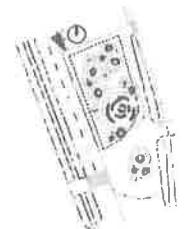
TRODIMENZIONALNI PRIKAZ

TRODIMENZIONALNI PRIKAZ

TRODIMENZIONALNI PRIKAZ

TRODIMENZIONALNI PRIKAZ

TRODIMENZIONALNI PRIKAZ

POSTOJEĆA
MATERIJALIZACIJA

POSTOJEĆE STABLO

"LATICA"
SA INTEGRISANOM KLUPOM

POSTOJEĆE STABLO

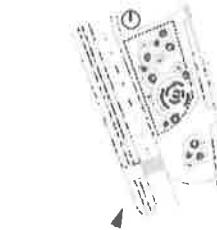
KORTEN FLAH TRAKA

POSTOJEĆE STABLO
IMENA I PREZIMENA
SA GODINOMA
CENTRALNO
SPOMEN OBILJEŽJE

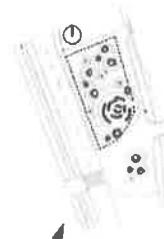
"LATICA"
SA INTEGRISANOM KLUPOM
BAZA
SA PRIKLADnim TEKSTOM

"ČEŠLJANI" BETON

POSTOJEĆA
MATERIJALIZACIJA
"LATICA"
SA INTEGRISANOM KLUPOM

TRODIMENZIONALNI PRIKAZ

TRODIMENZIONALNI PRIKAZ